

LAKIALOITE 158/2005 vp

Laki tuloverolain 140 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Metsäverotuksessa on tapahtumassa monia hyvin perusoikeudellisia ja taloudellisia seurausvaikutuksia sisältävä muutos pinta-alaverotuksen siirtymäkauden päättyessä kuluvan vuoden 2005 lopussa. Perusongelma on kaksinkertainen tuloverotus samasta verokohteesta pinta-alaverotetun metsän siirtyessä pääomatuloverotukseen myyntiverotuksessa, vaikka täysi tulovero on jo vuosikymmenien ajan maksettu pinta-alaverotuksen kautta. Verotuksellisista syistä on jouduttu hakkaamaan metsiä jo nyt kaksinkertaisen, samaan verokohteeseen kohdistuvan tuloverotuksen välttämiseksi. Tällöin mm. metsänhoidollisia näkökohtia ei ole voitu mielekkäästi ottaa huomioon.

Yhä useammat nimenomaan pinta-alaverotuksen valinneet metsänomistajat ovat myös omatoimisesti maiseman-, luonnon- ja ympäristönsuojelijoita omissa metsissään ja siksi haluavat aktiivisesti ja määrätietoisesti vaalia ja kunnioittaa näitä näkökohtia metsätaloudessaan ja metsien käsittelyssä. Tämän tosiseikan kanssa on syvässä ristiriidassa se, että kaksinkertaisen tuloverotuksen kohdistuessa samaan verokohteeseen on metsä jouduttu esim. paljaaksi hakkaamalla käsittelemään siten, että maisemalliset ja ympäristölliset metsänomistajan itsensä arvostamat arvot on jouduttu syrjäyttämään. Metsänomistajan itse, omasta tahdostaan tekemä metsänhoidollinen maiseman- ja ympäristönsuojelu on niin arvokas asia, että sitä ei verotuksellisilla syillä saisi vaarantaa, vaan sitä olisi paremminkin edistettävä. Näin tapahtuisi, jos pin-

ta-alaverokauden siirtymäaika voitaisiin vaikka takautuvastikin jatkaa, jolloin välttyttäisiin verotukselliselta pakolta tai ohjailulta hakkuihin, joihin ei vielä muutoin juuri nyt olisi tarvetta. On väitetty, että 13 vuoden siirtymäaika on riittävän pitkä aika metsän realisoimiseksi. Tällöin kuitenkin unohdetaan se, että metsänkasvun kiertoaika Suomen puulajeilla metsissämme on noin 80—120 vuotta kasvupaikasta riippuen ja että metsissä on samassa metsikössäkin eri-ikäisiä puita.

Nimenomaan metsänhoidollisista syistä tulisi jatkaa siirtymäkautta, jotta ei jouduttaisi kaksinkertaiselta verotukselta välttymisen takia hakkaamaan tarpeettomasti vielä kasvavaa metsää, mikä olisi myös kansantaloudellinen vahinko. Uudeksi tilanteen tekee myös se, että luonnonolosuhteiden vuoksi tilanne on muodostunut nyt pinta-alaverotuksen viimeisenä vuotena aivan uudennlaiseksi. Viime talvikauden poikkeuksellisen leuto säätila on erittäin suuresti vaikeuttanut tai estänyt puun talvikorjuuta korjuuolosuhteiden edellyttämän maan jäätymisen puuttuessa suuressa osassa maata. Kevätkesän 2005 työmarkkinahäiriöt paperiteollisuudessa ovat tuoneet monia ongelmia puukauppatilanteeseen valtakunnallisesti, ja kautta maan puutavaran kantohinnat ovat laskeneet. Edelleen on myös selvää, että tämän verotuksellisen kalenterivuoden aikana ei enää muodostu ainakaan merkittävästi puuston talvikorjuun edellyttämiä korjuuolosuhteita. Täten varsin suuri määrä siitä puutavarasta, mikä olisi voitu myydä ja korjata nor-

maalioloissa, jää korjaamatta vuosisataan erittäin poikkeuksellisten luonnonolosuhteiden vuoksi.

Pinta-alaverotuksen jatkamisesta ei aiheutuisi mitään kustannuksia verottajalle, eikä sen siirtymäkauden jatkamisesta olisi pienintäkään haittaa metsän myyntituloverotuksen valinneille verovelvollisille. Päinvastoin pinta-alaverotusjärjestelmä on sekä verovelvolliselle että verottajalle yksinkertaisempi ja helpompi kuin myyntiverojärjestelmä. Mm. juuri tästä syystä veroviranomaisten edustajat katsoivat asiantuntijalausunnoissaan pinta-alaverotusjärjestelmän myyntiverojärjestelmää paremmaksi 1990-luvun alun verotuksessa. Monet pinta-alaverotuksen valinneet verovelvolliset ovat kuolinpesiä ja iäkkäitä henkilöitä, joille verotusjärjestelmän muutos tuottaa tarpeettomasti lisää vaivaa ja ongelmia. Näin on asia erityisesti nyt metsänkorjuutilanteen poikkeuksellisuuden vuoksi, jolloin nyt suunnitelluja kauppvoja ei ole mahdollista tehdä aiotulla tavalla vuoden 2005 loppuun mennessä. Edelleen on otettava tapahtuneena tosiasiana huomioon se, että Tanskassa, Etelä-Ruotsissa ja Baltian maissa tammikuussa 2005 riehuneen myrskyn Suomen puumarkkinoille aiheuttamien haitallisten vaikutusten pienentämiseksi on tarve esittää metsän pinta-alaverotusjärjestelmän jatkamista maan puuhuollon häiriötilojen eliminoinemiseksi.

Erityisesti mekaanisen puunjalostuksen vientimarkkinoille ovat arvaamattomat puuhuollon häiriöt uhkana. Tämä voisi merkitä maakunnissa jopa kymmenien satojen lopettamista ja saha-

yritysten konkurssseja. Tällä olisi hyvin kielteinen vaikutus maaseudun kuntien työllisyyteen ja verotuloihin. Menetys koskettaisi kipeästi kansantaloutemme perustaa. Metsäveron muutos on ongelmallinen myös kuntatalouden kannalta maaseudulla. Siirryttäessä pelkästään metsän myyntiverotukseen metsävaltaiset kunnat joutuvat yhä enemmän veronsaajina menettäviksi. Vastaava menetys koskee myös seurakuntia. Seurauksena on kumulatiivisena kertymänä merkittävä verotulojen menetys. Oikeudenmukainen ja luonnollinen käytäntö olisi metsän tuloverojen ohjautuminen täysimääräisesti metsän sijaintikuntaan. Pinta-alaverotuskäytännön jatkaminen olisi myönteinen asia myös kuntien ja seurakuntien kannalta.

Metsämaan kauppatilanteessa tulisi verotuskäytännön muutos ennen metsää omistamattoman ostajan osalta määritellä yhteneväiseksi pinta-alaverotuskauden mukaisesti. Jatkettaessa siirtymäkautta viidellä vuodella uutta omistajaa verotetaan metsätalouden pääomatulosta tämän lain säännösten mukaan, jos maatalouden tuloverolain mukaan verotettava metsä vuosina 1994–2010 luovutetaan vastikkeellisella saannolla sellaiselle, jolla ei ole ennestään omistuksessaan metsää. Täten on perusteltua jatkaa ainakin viidellä vuodella metsän pinta-alaverotuksen valinneiden verotusta vuoden 2010 loppuun.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

tuloverolain 140 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 140 §:n 1 ja 3 momentti seuraavasti:

140 §

Metsäverotuksen siirtymäkausi

Luonnollisen henkilön, kuolinpesän ja näiden muodostaman verotusyhtymän veronalaisena

ansiotulona pidetään vuosilta 1993—2010 toimitettavissa verotuksissa maatilatalouden tuloverolain mukaan laskettua metsätalouden puhdasta tuloa, jos verovelvollinen esittää asiaa koskevan vaatimuksen ennen vuodelta 1993 toimitettavan verotuksen päättymistä. Verovelvollisen metsätaloudesta saamaan tuloon ei näinä vuosina sovelleta tämän lain metsätalouden pääomatulon verotusta koskevia säännöksiä. Jos metsän omistus on jakautunut usealle verovelvolliselle, metsätalouden puhtaan tulon verotusta sovelletaan ainoastaan heidän yhteisesti esittämästään vaatimuksesta.

— — — — —
Jos maatilatalouden tuloverolain mukaan verotettava metsä vuosina 1994—2010 luovutetaan vastikkeellisella saannolla sellaiselle, jolla ei ole ennestään omistuksessaan metsää, uutta

omistajaa verotetaan metsätalouden pääomatulosta tämän lain säännösten mukaan. Jos metsä on saatu perintönä, lahjana, testamentilla tai muulla vastikkeettomalla saannolla 1 päivänä tammikuuta 1994 tai sen jälkeen, luonnollisen henkilön, kuolinpesän ja näiden muodostaman verotusyhtymän verotus toimitetaan maatilatalouden tuloverolain säännösten mukaan, jos edellisen omistajan verotukseen on sovellettu näitä säännöksiä. Jos verovelvollinen, jolla on omistuksessaan metsää, saa omistukseensa lisäalueen, koko metsän verotukseen sovelletaan kuitenkin samoja säännöksiä, joita aikaisemmin omistettuun metsään on sovellettu.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006.

Helsingissä 8 päivänä joulukuuta 2005

Lauri Oinonen /kesk